

Kestävä kehitys Kelassa

2012

Kohti **uutta** Kelaa

Sisältö

1 Miksi tarvitsemme kestäväää kehitystä? _____	3
Painopisteenä kestävyys _____	3
Ohjelman perusta ja tavoite _____	3
Yhteinen globaali haaste _____	3
Kestävyys on monien asioiden summa _____	4
2 Kestävät toimintatavat _____	5
2.1 Huolehdimme asiakkaidemme perusturvasta ja hyvinvoinnista _____	5
2.2 Olemme vastuullinen työnantaja _____	5
2.3 Toimimme ekologisesti kestäväällä tavalla _____	6
2.4 Varmistamme toimintamme taloudellisen kestävyuden _____	6
2.5 Kannamme yhteiskunnallista vastuuta _____	7
3 Ohjelman toteutus ja arviointi _____	7

1 Miksi tarvitsemme kestävää kehitystä?

Painopisteenä kestävyys

Kestävä kehitys tarkoittaa kehitystä, joka tyydyttää ihmiskunnan nykyiset tarpeet viemättä tulevilta sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omia tarpeitaan. Kestävällä kehityksellä on ollut tärkeä merkitys Suomen hallituksen strategioissa ja ohjelmissa vuodesta 1990 alkaen. Kestävyiden haaste koskee koko suomalaista yhteiskuntaa ja kaikkia sen toimijoita, myös Kelaa. Yksi strategisista painopisteistämme vuosina 2012–2015 on, että toimintamme on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa ja ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävää. Kestävän kehityksen ohjelma tukee tätä painopistettä.

Ohjelman perusta ja tavoite

Kestävän kehityksen ohjelman perustana on yhteiskunnallinen vastuu. Se edellyttää, että otamme kestävä kehityksen edistämisen huomioon kaikessa toiminnassamme. Olemme kansallisesti merkittävä toimija. Toimintamme heijastuu laajasti suomalaiseen yhteiskuntaan. Tahdomme huolehtia asiakkaidemme, henkilöstömme ja ympäristömme hyvinvoinnista.

Tavoitteemme on olla esimerkillinen ja aktiivinen kestävyysajattelun edistäjä ja vaikuttaja. Tämä vahvistaa organisaatiotamme ja asemaamme suomalaisen sosiaaliturvan vastuullisena toimeenpanijana.

Kelassa on jo käytössä kestävä kehitystä tukevia ohjelmia ja suunnitelmia. Kestävän kehityksen ohjelma kokoaa organisaatiomme vastuullisuutta ja kestävä kehitystä eteenpäin vievää työtä. Se myös ohjaa erilaisten ohjelmien ja suunnitelmien päivittämistä ja kehittämistä. Kestävän kehityksen ohjelma luo siten uuden näkökulman, josta tarkastelemme ja kehitämme organisaatiomme toimintaa.

Kestävän kehityksen toteutuminen vaatii pitkäjänteisyyttä. Tavoitteita ei saavuteta lyhyessä ajassa, ja niiden mittaaminen on haastavaa. Etenemme vuoroin pienin, vuoroin suurin askelin, ja laajennamme kestävä kehitystä tukevaa toimintaamme.

Yhteinen globaali haaste

Tarvitsemme kestävä kehitystä, koska maapallon ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen tasapaino on koetteilla. Laskelmat ekologisesta jalanjäljestä osoittavat, että ihmiskunta ylitti ekologisesti kestävä rajan jo 1980-luvulla. Vuonna 2007 olisimme tarvinneet jo puolitoista maapalloa tuottamaan kulutustottumuksiamme vastaavan määrän luonnonvaroja ja käsittelemään syntyneitä

jätteitä. Ilmastonmuutos tuottaa uudenlaisia uhkia ja haasteita hyvinvoinnille ja niitä ylläpitäville järjestelmille. Luonnonympäristön muutoksen lisäksi riskiä aiheuttavat maailmantalouden muutokset, joilla on myös monenlaisia haitallisia sosiaalisia seurauksia sekä Suomessa että maailmanlaajuisesti.

Globaalit ekologiset, sosiaaliset ja talouden haasteet ovat osa Kelan nykyistä toimintaympäristöä. Jotta kykenisimme hoitamaan tehtävämme nyt ja tulevaisuudessa, meidän on seurattava tämän toimintaympäristön kehitystä aktiivisesti. Meidän on myös yritettävä varautua sen muutoksiin ja ponnistettava kehityksen suunnan kääntämiseksi itsellemme ja tuleville sukupolville suotuisammaksi.

Kestävyys on monien asioiden summa

Kestävään kehitykseen kuuluu perinteisesti kolme ulottuvuutta: ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen. Kestävyysajatteluun on yhä useammin otettu mukaan myös muita ulottuvuuksia, kuten inhimillisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitys.

Ekologisesti kestävä kehitys merkitsee luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien säilymistä toimintakykyisinä. Tämä tarkoittaa, että luonnon kestävyys ei ylitä esimerkiksi luonnonvarojen liikkakäytön tai saasteiden vuoksi. Sosiaalisesti kestävä kehitys liittyy yhteiskunnan oikeudenmukaisuuteen ja tasa-arvoon sekä ihmisten turvattuun toimeentuloon, osallisuuteen ja luottamukseen yhteiskunnallisia instituutioita kohtaan. Taloudellisesti kestävä kehitys on tasapainoista kehitystä, joka ei perustu ylivelkaantumiseen tai olemassa olevien varantojen hävittämiseen. Kestävä talous helpottaa ottamaan vastaan tulevia yhteiskunnallisia ja ekologisia haasteita.

Kestävä kehitys on moniulotteinen ilmiö, jonka osatekijät ovat sidoksissa toisiinsa. Taloudellisesti kestävä kehitys kattaa myös uusiutumattomien luonnonvarojen kohtuullisen käytön sekä ympäristön ja ympäristöarvojen huomioon ottamisen. Taloudellinen kestävyys on myös sosiaalisesti kestävä kehityksen perusta. Tärkeä osa sosiaalista kestävyyttä ovat taloudellisesti kestävät ja luotettavat sosiaaliturvajärjestelmät. Tämä koskettaa erityisesti Kelan toimintaa perusturvasta huolehtivana organisaationa ja aktiivisena sosiaaliturvajärjestelmän kehittäjänä. Järjestelmät lievittävät niitä inhimillisiä ongelmia, joita erilaiset elämänkriisit, kansainväliset ja oman maamme talouden suhdannevaihtelut ja enenevästi myös ympäristöolot (kuten ilmastonmuutos) voivat tuottaa. Sosiaalinen kestävyys edellyttää myös inhimillisiä voimavaroja, niiden elvyttämistä sekä mahdollisuuksia inhimilliseen kasvuun. Näissä esimerkiksi koululaitoksella ja työelämällä on tärkeä rooli. Ekologinen kestävyys taas on ihmisen kaiken toiminnan edellytys.

2 Kestävät toimintatavat

Kestävyys Kelan strategisena painopistealueena tarkoittaa, että kestävästä kehityksestä edistävät vastuulliset ja eettiset toimintatavat ovat osa organisaatiomme päivittäistä toimintaa ja jokaisen kelalaisen työtä.

Tukeaksemme kestävästä kehityksestä

- huolehdimme asiakkaidemme perusturvasta ja hyvinvoinnista
- olemme vastuullinen työnantaja
- toimimme ekologisesti kestävällä tavalla
- varmistamme toimintamme taloudellisen kestävyys
- kannamme yhteiskunnallista vastuuta.

Tarkemmin nämä periaatteet tarkoittavat alla kuvattuja asioita:

2.1 Huolehdimme asiakkaidemme perusturvasta ja hyvinvoinnista

- Palvelemme asiakkaitamme vastuullisesti, tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti.
- Syvennämme ymmärrystä asiakkaistamme ja rakennamme palvelumme tähän perustuen. Myös asiakkaamme osallistuvat etuuksien kehittämiseen.
- Vahvistamme edelleen luottamusta asiakkaaseen ja yksinkertaistamme hakemusprosessia.
- Tuotamme palvelumme siten, että asiakkaamme saavuttavat ne helposti.
- Edistämme vaivattomuutta ja ekologisuutta hyödyntämällä sähköisiä asioimistapoja.
- Vaikutamme riittävän perusturvan takaamiseen osallistumalla sosiaaliturvajärjestelmän kehittämis- ja lainsäädäntötyöhön.

Esimerkiksi:

Haemme ratkaisua asiakkaan elämäntilanteeseen yhdessä asiakkaan ja muiden toimijoiden kanssa.

2.2 Olemme vastuullinen työnantaja

- Varmistamme pitkäjänteisellä suunnittelulla, että henkilöstövoimavaramme ovat tasapainossa.
- Suunnittelemme tehtäväkokonaisuudet ja työprosessit siten, että työ on sisällöllisesti mielekästä ja tekeminen sujuvaa.
- Varmistamme, että jokainen kelalainen voi osallistua oman työnsä kehittämiseen.

- Edistämme henkilöstön työhyvinvointia ennakoivasti monipuolisilla palveluilla.
- Tuemme henkilöstön osaamisen kehittymistä ja luomme mahdollisuuksia ammatilliselle kehitykselle.
- Kannustamme henkilöstöä ottamaan vastuuta koko työyhteisön hyvinvoinnista ja kestävyden edistämisestä.

Esimerkiksi:

Huomioimme rekrytoinnissamme myös vajaatyökykyiset työntekijät.

Arvioimme ennalta työssä tarvittavaa henkilöstömäärää.

Kehitämme osaamistamme.

2.3 Toimimme ekologisesti kestävällä tavalla

- Tunnistamme ja arvioimme toimintatapojemme ympäristövaikutukset.
- Edellytämme jokaiselta kelalaiselta työssään ympäristöä säästäviä toimintatapoja.
- Hyödynnämme toiminnassamme ympäristön kuormituksen pienentämistä tukevaa teknologiaa.
- Tuotamme toimintamme edellyttämät palvelut tarkoituksenmukaisesti ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen.
- Otamme ympäristöasiat huomioon sopimussuhteissamme ja yhteistyössä sidosryhmiemme kanssa.
- Käytämme toimitilojamme tehokkaasti, tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti.

Esimerkiksi:

Suosimme sähköisiä kokouskäytäntöjä, vältämme tarpeetonta tulostamista ja matkustamista.

Lajittelemme ja kierrätämme oikein.

2.4 Varmistamme toimintamme taloudellisen kestävyden

- Varmistamme toimintamme riittävän ja kestävä rahoituksen osallistumalla sosiaaliturvajärjestelmän kehittämis- ja lainsäädäntötyöhön.
- Pidämme toimintakulumme rahoituksellisesti kestävällä tasolla.
- Huolehdimme asiakkaille maksamiemme etuuksien sekä toimintakulumme maksuun tarvittavien varojen päivittäisestä riittävydestä.
- Hoidamme varojamme vastuullisesti ja otamme kestävä kehityksen huomioon sijoituspolitiikassamme mahdollisuuksien mukaan.
- Sitoudumme elinkaariajatteluun ja teemme taloudellisesti ja ekologisesti kestäviä hankintoja.
- Pidämme huolta työhöme kuuluvista välineistä.

Esimerkiksi:

Otamme energiatehokkuuden huomioon toiminnassamme ja seuraamme energian kulutusta.

Selvitämme huolella, ovatko uudet hankinnat tarpeellisia.

2.5 Kannamme yhteiskunnallista vastuuta

- Edistämme toiminnallamme yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta, tasa-arvoa ja vakautta sekä ekologista kestävyyttä.
- Viemme kestävän kehityksen periaatteita eteenpäin tehdessämme yhteistyötä sidosryhmien kanssa.
- Noudatamme toiminnassamme hyvää hallintotapaa.
- Tutkimme ja kehitämme sosiaaliturvaa ja sen toimeenpanoa kestävän kehityksen näkökulmasta sekä osallistumme yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Esimerkiksi:

Teemme esityksiä sosiaaliturvajärjestelmän lainsäädännön kehittämiseksi.

3 Ohjelman toteutus ja arviointi

Kestävän kehityksen periaatteet huomioidaan kaikessa Kelan päätöksenteossa ja toiminnassa. Näiden periaatteiden edistäminen on jokaisen yksikön ja jokaisen kelalaisen vastuulla. Kestävän kehityksen näkökulma sisältyy yksiköiden tulossopimukseen ja tulosraportointiin.

Kestävän kehityksen mukaisten toimintatapojen vahvistamiseksi näkökulma otetaan huomioon myös Kelan hankkeiden ja projektien toteutussuunnitelmassa sekä prosessien kehittämisessä. Jatkossa kestävän kehityksen näkökulma ja yhteiskunnallinen vastuullisuus sisällytetään myös Kelan vuosikertomukseen.

Ohjelmaan on linjattu Kelan periaatteet kestävän kehityksen edistämiseksi organisaatiomme toiminnassa. Ohjelmaa päivitetään suunnittelukausittain tarpeen mukaan. Kestävän kehityksen toteutumiselle kehitetään mittareita ja arviointimenetelmiä.

Kestävä kehitys Kelassa
7.2.2012

Kohti **uutta** Kelaa